

HYVÄN OLON RUOKAA **VINKIT TERVEELLISEMPIIN VALINTOIHIN**

Hyvinvointituokio

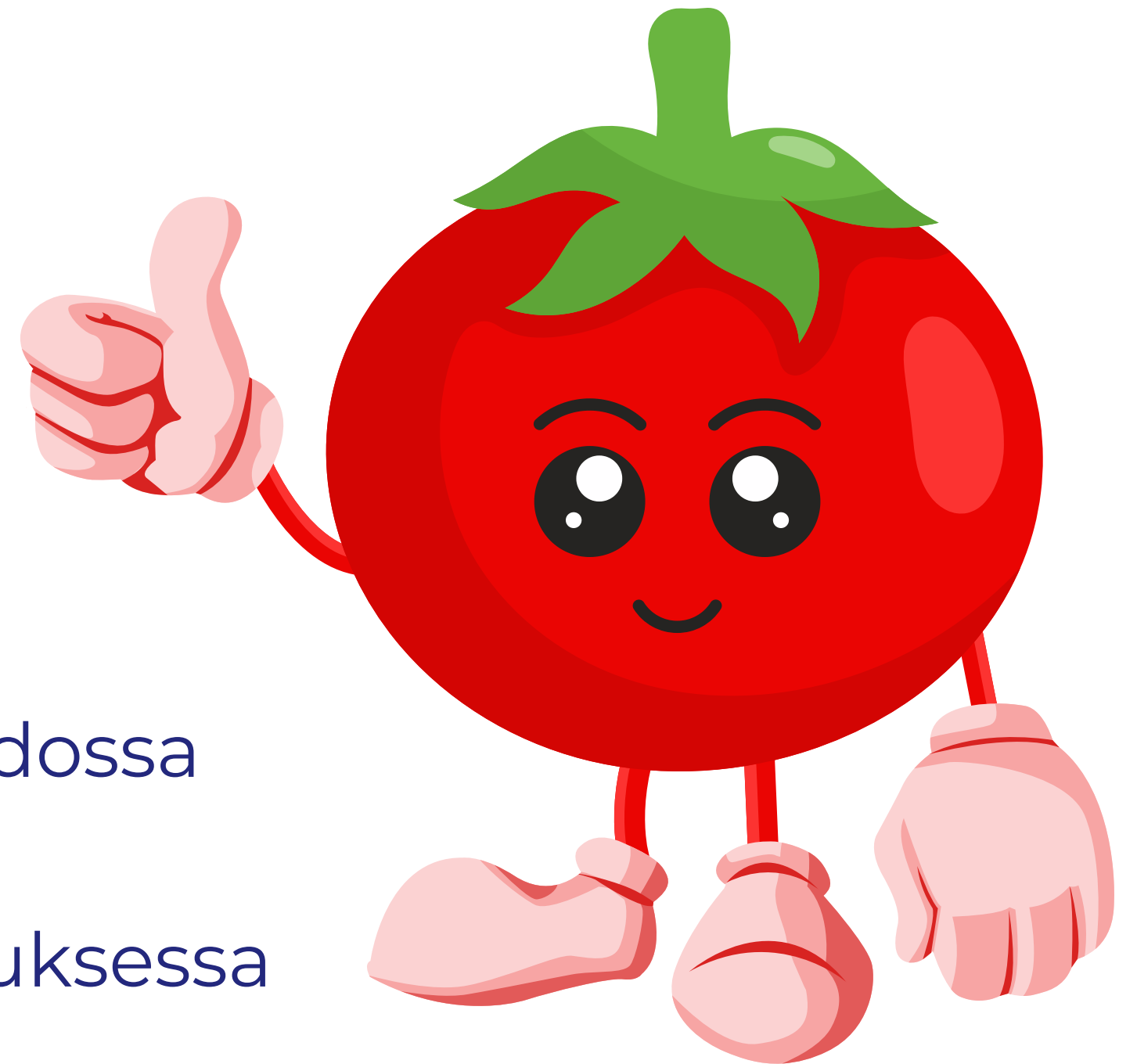
RUOKA HYVINVOINNIN LÄHTEENÄ

Saa energiaa ja ravintoaineita

- Jaksaa arjen askareissa
- Nukkuu paremmin
- Tuo mielen hyvinvointia

Pitää yllä terveyttä

- Ehkäisee sairauksia ja auttaa niiden hoidossa
- Vahvistaa immuunijärjestelmää
- Auttaa painonhallinnassa ja ruoansulatuksessa

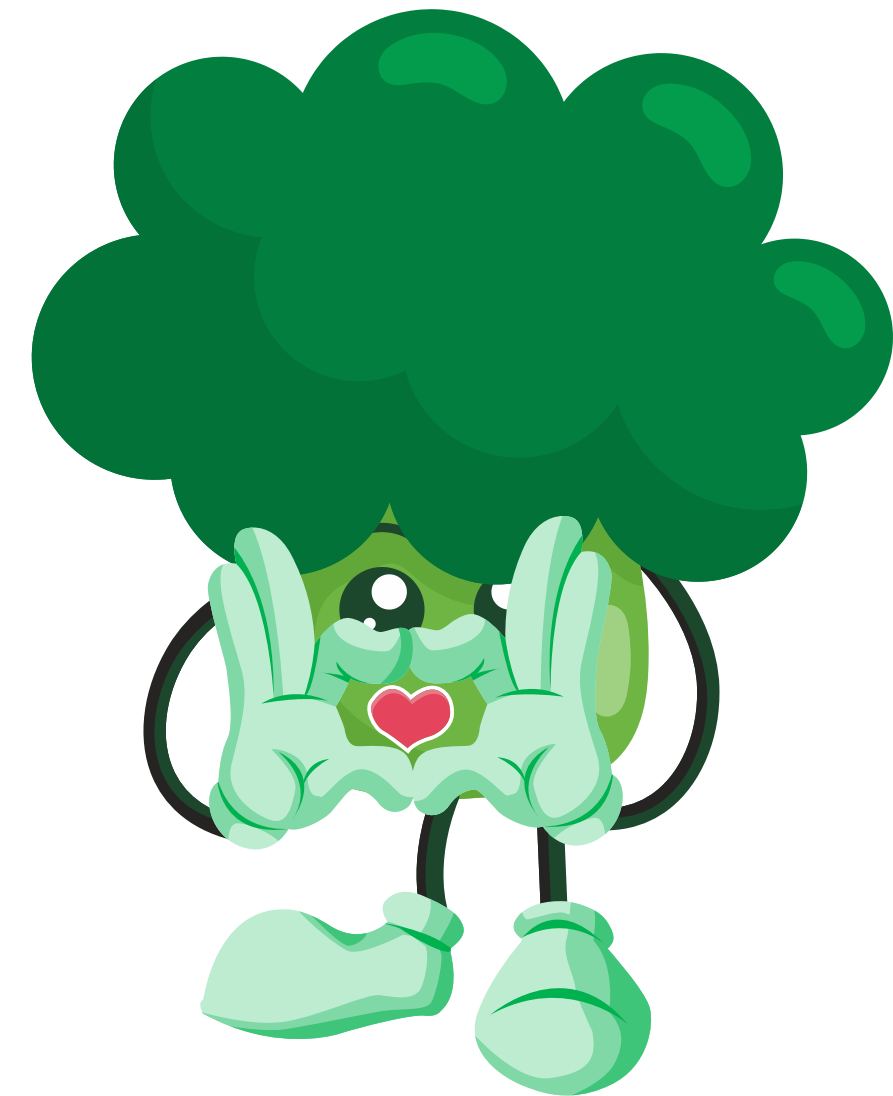

TERVEELLISEMPIÄ VALINTOJA

Viisaampia valintoja

- Syö värikkäästi: kasviksia, hedelmiä ja marjoja useita kertoja päivässä
- Syö täysjyväleipää ja -puuroa
- Käytä kasvirasvaveitettä leivälle ja suosi öljyjä
- Syö kalaa ainakin kahdesti viikossa
- Suosi tasaista ateriarytmiä ja maltillisia annoskokoja
- Juo janoon vettä
- Valitse vähäsuolaisia ruokia
- Valitse maitotuotteet vähärasvaisina
- Huolehdi D-vitamiinista

Liiku päivittäin ainakin puoli tuntia

SUOSITUKSET

Päivittäin on hyvä syödä säännöllisin väliajoin, esimerkiksi aamupala, lounas ja päivällinen, sekä tarvittaessa 1-2 välipalaa. Muista myös juoda riittävästi.

Ruokapyramidin alaosassa on ravinnon kulmakivet ja mitä ylemmäs kuviossa mennään, niin sitä vähemmän niitä tulisi syödä.

Monipuolisuus ja värikkyys!

Lisäksi suositellaan
D-vitamiinilisää 10-20 µg/vrk

LAUTASMALLI

Kun kokoat ateriat lautasmallin mukaan, ruokavaliosi pysyy terveellisenä.

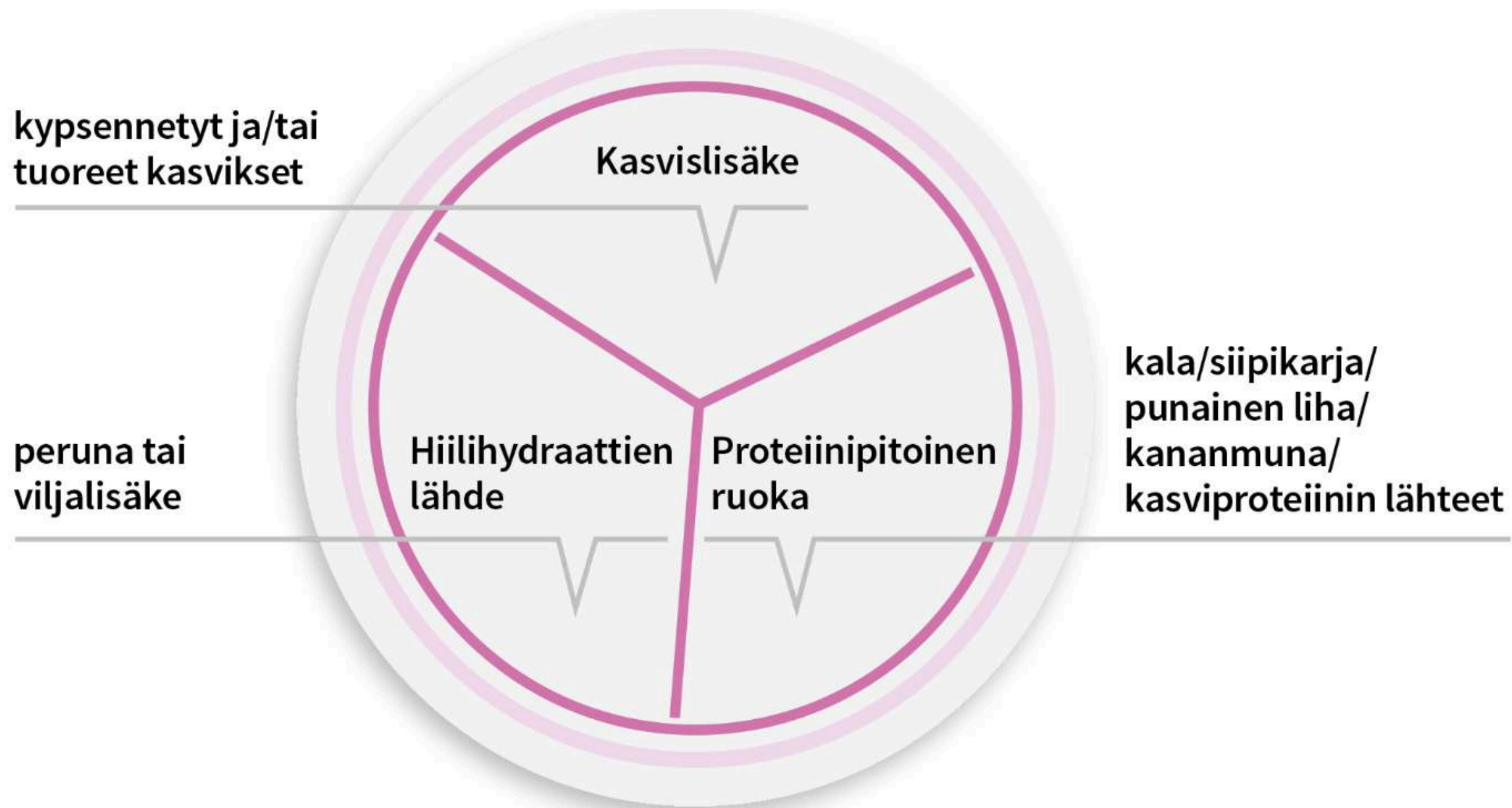
Annoskoko on yksilöllinen, mutta lautasmallin mukaan voi koota jokaisen aterian.

Lautasmalli:

- neljäsosa: viljatuotteita tai perunaa
- neljäsosa: kalaa, lihaa, munaa, palkokasveja, pähkinöitä, siemeniä
- puolet: kasviksia, hedelmiä ja marjoja tuoreena tai kypsinä

IKÄÄNTYNEEN LAUTASMALLI

Ikääntyneen lautasmallissa korostuu proteiinin ja hiilihydraattien määrä.

Annoskoko on yksilöllinen, mutta lautasmallin mukaan voi koota jokaisen aterian.

Ikääntyneen lautasmalli:

- **kolmasosa:** viljatuotteita tai perunaa
- **kolmasosa:** kalaa, lihaa, munaa, palkokasveja, pähkinöitä, siemeniä
- **kolmasosa:** kasviksia, hedelmiä ja marjoja tuoreena tai kypsinä

Lisäksi ateriakokonaisuuteen kuuluu:

Öljypohjainen salaattinkastike, leipä, leipärasva, ruokajuoma ja jälkiruoka

**ESIMERKKINÄ 6 ANNOSTA
KASVIKSIA, MARJOJA JA HEDELMIÄ =
500G**

**UUSI SUOSITUS:
800G**

KASVIKSIA, MARJOJA JA HEDELMIÄ

MUISTATKO JUODA RIITTÄVÄSTI?

IKÄÄNTYNYT – tarvitset päivän aikana
1–1,5 litraa nesteitä eli 5–8 lasillista juomaa

**JUO
PÄIVITTÄIN**

Vettä

Maitoa ja
hapanmaitotuotteita
noin 5 dl, mieluiten
0–1 % rasvaa sisältäviä

Hedelmä-,
marja- ja kasvis-
täysmehuja,
mehujuomia,
keittoja ja
virvoitusjuomia

Kahvia,
teetä,
kaakaota

Pirtelöitä
ja jogurtti-
juomia

**JUO VAIN
SATUNNAISESTI**

Alkoholijuomia enintään
1 annos päivässä

Ikääntyminen
altistaa alkoholi-
haitoille

MIKSI VALITSEN SYÖDÄ PAREMMIN?

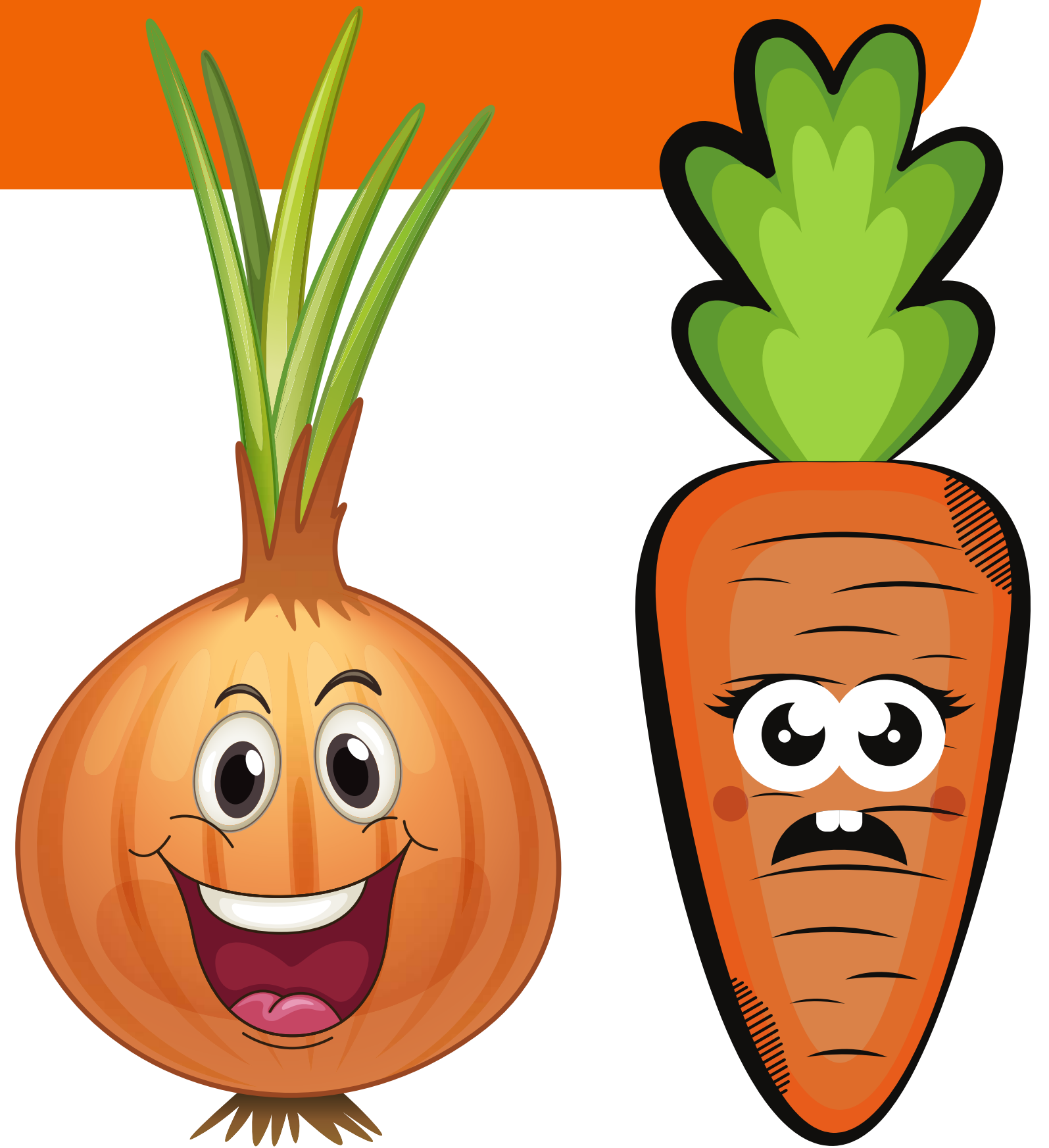
- Hyvä olo, jaksaminen ja virkeys lisääntyy
- Uni maistuu ja jaksaa liikkua
- Uudet reseptit tarjoavat haasteita, uuden oppimista, onnistumisen kokemuksia, uusia makuelämyksiä
- Ruoanlaitto voi olla
 - omaa aikaa
 - harrastus
 - mukavaa tekemistä
 - sosiaalista
- Syöminen rytmittää päivää ja on osa rutiineja
- Hyvä ruoka on nautinto

MAKUASIAJUMPPA

Kyllä maistuu: kurottelu käsillä yläviistoon
Ei maistu: tömistelyä jaloilla

1. maksalaatikko	11. ranskanleipä
2. lauantaimakkara	12. sinappi
3. silli	13. ketsuppi
4. kaurapuuro	14. maksamakkara
5. jaffa	15. piimä
6. homejuusto	16. verilettu
7. sikanauta	17. mämmi
8. makaronilaatikko	18. lenkkimakkara
9. pinaattikeitto	19. kotikalja
10. ruisleipä	20. Tällaista jumppaa
voisi tehdä toistekin

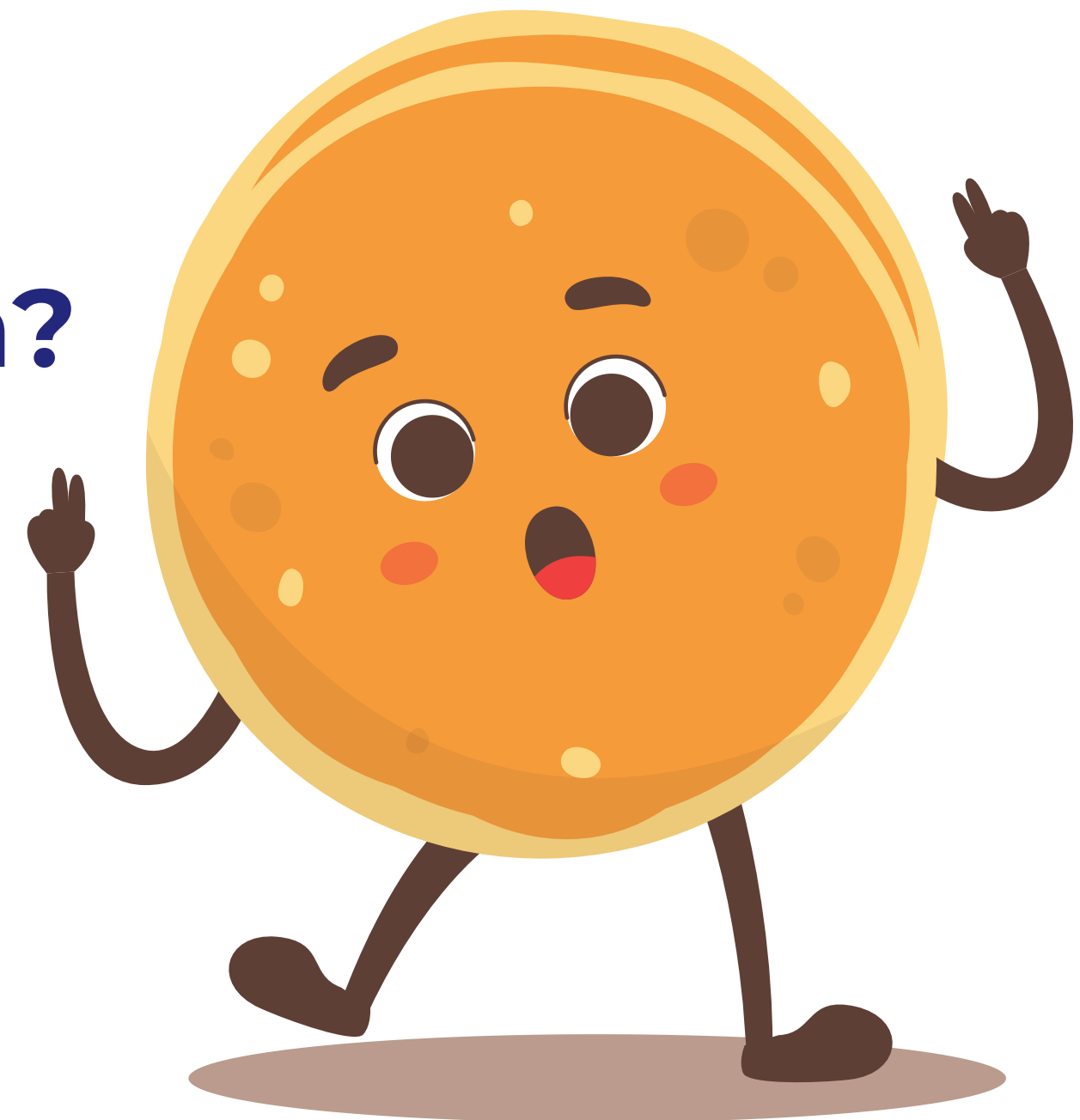
SYÖMISEN KOMPASTUSKIVET

- Mieliala ja jaksaminen
- Väsymys
- Vähäinen liikkuminen
- Asenne
- Osaamattomuus ja tiedon puute
- Näläntunne heikentynyt
- Tunnesyöminen
- Yksin asuminen, yksinäisyys, elämänmuutokset
- Opitut tavat ja tottumukset
- Rutiinien puute
- Raha ja aika
- Lääkitys
- Syömishäiriöt
- Yksipuolisuus
- Ateriarytmi
- Suun terveys
- Ruokavaliot ja rajoitukset
- Ikääntyminen

KESKUSTELUA

**Vieruskaverin kanssa:
Millaisia kompastuskiviä sinulla on?**

VINKIT ARKEEN

- Tunnista omat voimavarat ja vahvuudet
- Suunnittelu, kalenterointi, ostoslista
- Älä mene kauppaan nälkäisenä
- Huomaa hyvät olemassa olevat tai olleet tavat
- Aloita pienestä kokeilusta
- Ruoan valmistus yhdessä ja syöminen muiden kanssa
- Panosta lempiruokiin, kattaukseen ja tunnelmaan
- Valmisruokien hyödyntäminen
- Reseptikokoelmat
- Ruokakerhot ja -kurssit esim. Marttojen, Maa- ja kotitalousnaisten tai kansalaisopistojen järjestämänä

KESKUSTELUA

**Millaisia vinkkejä antaisit
muille hyvän syömisen tueksi?**

VINKIT ARKEEN

- **Nettisivustot** (YouTube, reseptejä, tietoa, testejä...)
- **Ruokatilaus: kauppaostokset, ruokalähetit, Ruokaboksi**
- **Valmista ruokaa mm.**
 - Oikia Ruoka
 - ravintolat
 - hävikkiruoat (ResQ-club -sovellus, kouluruoka, lounasravintolat, ruoka-aputoimijat)
- **Pakastealtaan aarteet**
- **Lastenruokahylly mm. hedelmäsoseet**
- **Täydennysravintojuomat tarvittaessa**

VINKIT ARKEEN

Linkkivinkit:

- YouTube: Syö hyvää, VoimaaRuuasta, MartatTV
- Sydan.fi -ruoka ja ravitsemus
- Sydan.fi -testaa elintapojaasi
- Sydanmerkki.fi
- Ravitsemuspolku.fi
- Ruokavirasto: Terveysttä edistävä ruokavalio
- Ruokavirasto: Vireyttä seniorivuosiin
- Kotikokki.net -reseptejä
- Martat.fi
- Ruokatieto.fi
- Maajakotitalousnaiset.fi
- Muistipuisto.fi
- Voimaaruusta.fi

Hyvinvointituokiot on kehitetty
Oulun seudun omaishoitajat ry:n
OmaElo-hankkeessa vuosina 2024-2025

OmaElo
OMAISHOITAJIEN ELINTAPAOHJAUS 2024-2026